

רשימות חוברת קי

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"ק פרשת תצא, הננו מוציאים לאור מאוצר רשימותיו של כ"ק אדמו"ר זי"ע שרשם לעצמו — חלק מהרשימה דשמחת בית השואבה תרצ"ב, שבה נתבאר הפסוק שבסוף פרשת השבוע: "זכור גו' בדרך בצאתכם ממצרים וגו' ולא ירא אלקים".

רשימה הנ"ל נדפסה בחוברת ז' (ע' 49 ואילך) בלשון אדמו"ר בעצמו בכתי"ק, ולתועלת הלומדים, למען ירוץ בו הקורא, ניתוסף כאן גם פיענוח ותיבות־קישור המשולבים בין דברי הרב, וכן ציוני מראי מקומות הבאים בשוה"ג, שנערכו ע"י המו"ל, בדרך אפשר ועל אחריותם בלבד, ובפרט שעמקו וכו' דברי רבינו, כנודע.

מערכת „אוצר החסידים"

עש"ק פ' תצא, ה'תשנ"ז

ברוקלין, נ.י.

... עמלק ר"ת* עמרם משה לוי קהת (מג"ע ס"פ ויחי).

בדרך הלצה. יניקת הקליפה וסט"א, הוא ע"י איזה אחיזה בצד הקדושה. עשו וב"ב עמלק, יניקתם הוא ע"י יצחק יצא ממנו עשו (פסחים נו' ויק"ר לו). ולכן כדי להכניעו, נצרכה מדריגה שלמע' ממנו וקרובה יותר אל המקור. ולכן: נגד עמלק שהוא בן אליפז בן עשו, דור ד' מיצחק — הוא לויג', דור ג' ליצחק. נגד בנו של עמלק, דור ה' — קהת, דור ד'. וכן עד משהג' — שבימיו היתה מלחמת עמלק, הי' מנצחו קרוב אל המקור בדור אחד עכ"פ.

כי, חטא עמלק הי' בד', וכנאמר: (א) בדרך בצאתכם ממצרים (ב) אשר קרך בדרך (ג) ויזנב וגו' (ד) ולא יר"א.
ולנגד ד' אלו היו לוי קהת עמרם משה. כי:

בדרך בצאתכם ממצרים, שאז היו בני"י בבחי' לכתך אחרי במדבר, במדרי' אב"א, בתחילת עבודתם (). ולנגד זה הי' קהת, שהי' מטועני הארון שהיו נושאים אותו פב"פ (י"ד כלי המקדש ב' יג'). גם בו היו מונחים הלוחות שהיו נקראים מכל הצדדים, שלא הי' בהם אחורים כלל, כולו פנים (אבות פ"ה מ"ו. ירוש' שקלים פ"ו ה"א).

אשר קרד. שקרר לבן של ישראל (?) [בפסיקתא ויל"ש תצא הנ"ל, הקירן לפני אוה"ע משל לאמבטי רותחת וכו' אע"פ שנכוה אלא הקירה לפני אחרים. והיפך זה הוא לוי. כי, שמות השבטים הם ע"ש הגאולה (יל"ש ותנחומא ר"פ שמות), וכולן נקראו ע"ש גאולת ישראל, לבד לוי

(א) עמלק ר"ת ערב מלוה לוקח קבלן (ב"ב מו:). וכבר הקשה הריעב"ץ הא מחה וגו' זכר עמלק.

(ב) במ"ר (בראשית פי"ט) לוי הוריד את השכינה מרקיע הד' לג', קהת מג' לב', עמרם מב' לא', ומשה לארץ. השבירה חלוקה בג' מל' הראשונים, מד' האחרונים.

(ויק"ר פכ"ט) באבות שביעית חביב איו"י לוי קהת עמרם משה וכתוב ומשה עלה אל הא'.

(ג) משה: לעיין בתו"א מי שם פה. וזכור, אנשי משה.

"ולכן הוא — אהרן — ב"ע דפי" הרח"ו הובא במק"מ פ' שמות (יא' ע"ב) שהוא מענין עמר נקא כי הוא אבא דיניק ממזל הח"י (לקו"ת קרח ס"ה).

שנקרא ע"ש ונלוו גוים רבים (זכרי' ב' טו'), שלא לבד לב בני"י, אלא גם או"ה ילוו על בני"י, להדבק ע"י בהקב'. — (גם אשר נקרא ע"ש ואשרו אתכם כל הגוים (מלאכי ג' יב'), אבל זהו רק שאו"ה יאשרו את בני"י, משא"כ לוי, ופשוט). וזהו היפך עמלק, שגם לבן של ישראל קרר. יותר נכון, כמדומה לי: כי לוי הוא, ע"ש שילוה את הבנים לאביהם שבשמים (ב"ר פע"א), היפך קרר לבן. — אולי: לוי מלשון לויתן, כמעור איש ולויתן. ואין קישוי אלא בחמימות, היפך הקרירות. כי לוי הוא מעורר היחוד (לעיין לקו"ת דרושי נשא. תו"א ויחי יודא אתה).

ויזנב בך וגו'. ודרז"ל שחתך מלותיהן וזרקן כלפי מעלה (תנחומא יל"ש ותר"י). והפכו משה, שנולד מהול (סוטה יב.).

ולא יר"א. ומנגדו עמרם שהי' יר"א בתכלית, עד שלא מת אלא בעטיו של נחש (ב"ב יז.).

ועצת והתחכמות עמלק הי' כב'. שפגעם בדרך בצאתכם ממצרים, כי רק אז יכול לנגד, כשהם אב"א. ובמה התחיל — בקרור וכנ"ל (כי חום זהו סימן חיות שעודנו חי, כל חי מתנענע, וכל תנועה מולדת חום (למצוא המקורים ע"ז). ארמ"ע ודצח"ם, אש כנגד חי. מקור החיות הוא ע"י החמימות, הולדה א"א להיות כ"א ע"י חמימות (ד' יחתו מריביו בראשו). וכל שהחיות בתוקף יותר החמימות ג"כ מתרבה). כי קרירות הוא היפוך כל עבודת ד' — שצ"ל בחיות וחמימות.

(ד) עמרם: בתו"א (ת"ר מצות נ"ח) לענין ח' נס"א, ישי שמת ג"כ בעטיו של נחש (ב"ב יז.), צדיקים הממשיכים רק בדרך מקיף. ולכאורה בעמרם מצינו גם מעלה הב' דרועים, המשכה בפני", שהרי ארז"ל (סוטה יב.) עמרם גדול הדור הי', ופירש"י והיו הכל נשמעין לדבריו. וכן בי"ד מלכים (פ"ט ה"א) על ו' דברים נצטוה אדה"ר וכו' הוסיף לנח וכו' בא אברהם ונצטוה וכו' במילה והוא התפלל שחרית ויצחק הפריש מעשר וכו' ובמצרים נצטוה עמרם במצות יתרות וכו', דמוכח מל' נצטוה דע"י עמרם נצטוה כ"י במצות יתרות (משא"כ יצחק שהוסיף מדעתו), והוא לכאורה ע"ד בחי' רועים.

[מש"כ בתו"א שם שיש לא הי' רועה (לימד תורה) ע"ד משה, לכאורה צע"ק מברכות (נח.) זה ישי וכו' ודרש באוכלוסא וכו' תנא אין אוכלוסא פחותה מס"ר. ואולי זהו הדיוק "ע"ד משה" דוקא].

א. ...עמלק ר"ת* עמרם משה לוי קהת (מגלה עמוקות ס"פ ויחי).

יש לומר הביאור בזה בדרך הלצה¹ — ובהקדים:

יניקת הקליפה וסט"א, הוא ע"י איזה אחיזה בצד הקדושה. ובנדו"ד: עשו ובן בנו עמלק — יניקתם הוא ע"י "יצחק שיצא ממנו עשו" (פסחים נו, א. ויק"ר פל"ו, ה'). ולכן (כיון שעשו ועד"ז עמלק יש לו איזה אחיזה בצד הקדושה, הנה) כדי להכניעו, נצרכה מדריגה שלמעלה ממנו וקרובה יותר אל המקור (קדושה), שדוקא עי"ז אפשר להכניעו.

ולכן: נגד עמלק שהוא בן אליפז בן עשו, דור ד' מיצחק — הוא לוי"ב, דור ג' ליצחק, שלהיותו למעלה וקרוב יותר ליצחק, בכחו

(א) עמלק ר"ת ערב מלוה לוקח קבלן (ב"ב מו, ב'). וכבר הקשה הריעב"ץ² איך נתנו סימן כזה — הא כתיב³ "מחה וגו' זכר עמלק".

(ב) במדרש רבה (בראשית פי"ט, ז) לוי הוריד את השכינה מרקיע הד' לג', קהת מג' לב', עמרם מב' לא', ומשה לארץ — שבזה מודגש המשך הדורות של ארבעה צדיקים אלה (לוי קהת עמרם ומשה) בנוגע להמשכת אלקות בעולם. ודוגמתו בנדו"ד — המשך הדורות שלהם בנוגע לפעולתם בביטול עמלק (המנגד להמשכת אלקות בעולם).

יש לבאר טעם החלוקה של ארבעה צדיקים האחרונים (לוי קהת עמרם

(1) ושם: "עמלק סימן) תנו רבנן ערב מעיד ללוה .. מלוה מעיד ללוה .. לוקח .. קבלן כו".

(2) לב"ב שם: "חידוש שנתנו סימן כזה במי שנאמר בו תמחה את זכר עמלק". — ומבאר שם: "אולי מצאו לו רמז מן התורה במאי דסיים קרא לא תשכח, שתיבת לא מופסקת בטעם טפחא, להורות שיש בו מקום גם לשכחה .. ולהתיר להשתמש בו לאוקומי אגרסא, דכל מה דאס"ר שרי [חולין קט:]: להכניס מנוול לבה"מ לשבר כחו ולהוציא ממנו ניצוץ קדושה שבו כו".

ולכאורה כוונת רבינו שעד"ז י"ל בנוגע להר"ת עמרם משה לוי קהת — דלכאורה קשה איך נתנו סימן כזה כו' — שעל ידם מכניעים ומבטלים כחו של עמלק, וכדלקמן בפנים. (3) בשלח יז, יד.

(4) להעיר מלשון אדמו"ר האמצעי בדרך חיים פא, ב: "וע"ד הלצה נרמז כו".

(5) בפסחים שם: "יצחק שיצא ממנו עשו". ובויק"ר שם מוסיף: "יצחק יצא ממנו עשו וכל אלופי אדום" (ואולי בגלל ההוספה "וכל אלופי אדום" מציין רבינו גם לויק"ר).

להכניע את עמלק שהוא למטה ורחוק יותר מיצחק (משא"כ קהת, שגם הוא דור רביעי ליצחק, כמו עמלק). ועד"ז נגד בנו של עמלק, דור ה' מיצחק — הוא קהת, דור ד' מיצחק. וכן הלאה, עד משה — שבימיו היתה מלחמת עמלק — שכל א' בדורו הי' מנצחו (לעמלק) ע"י היותו קרוב אל המקור בדור אחד עכ"פ.

ב. ונוסף על השייכות של עמרם משה לוי קהת (ר"ת עמלק) להכנעת עמלק מצד קירבתם אל המקור בסדר הדורות — שייכים הם להכנעת עמלק מצד תוכן ענינם.

ונקודת הביאור — כי, חטא עמלק הי' בד' ענינים, וכנאמר"י "זכור את אשר עשה לך עמלק" (א) "בדרך בצאתכם ממצרים" (ב)

ומשה) מהשלשה הראשונים (אברהם יצחק ויעקב) — ביחס להפעולה בביטול עמלק — ע"פ הידוע⁶ שהשבירה דו' מלכי אדום (עשו, שעמלק הוא בן בנו), חלוקה בג' מלכים הראשונים, מד' האחרונים.

ובמק"א במדרש (ויק"ר פכ"ט, יא) איתא באבות שביעית חביב אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה, וכתיב⁷ "ומשה עלה אל האלקים".

ג) משה: לעיין בתו"א ד"ה מי שם פה. ובדרושי פ' זכור, בענין אנשי משה⁹.

ועוד ענין במשה — שהוא בן עמרם, כפי שמצינו בנוגע למעלתו של אהרן (ומזה מובן גם בנוגע למעלתו של משה): "ולכן הוא — אהרן — בן עמרם דפי' הרח"ו הובא במק"מ פ' שמות (יא' ע"ב) ש"עמרם" הוא מענין עמר נקא, כי אהרן הוא אבא דיניק ממזל הח"י, בחינתו של עמרם (לקו"ת קרח ד"ה ויקח קרח ס"ה¹⁰).

6 ראה ע"ח שער שבה"כ פ"א-ב. לקוטי לוי"צ לזהר נשא ע' שנט. ועוד.

7 יתרו יט, ג.

8 נגד נכדו של עמלק, דור ו' מיצחק — עמרם, דור ה' מיצחק.

9 בד"ה מי שם פה (שמות נא, ד ואילך), שנשמתו של משה היא מבחי' עולם התהו שלמעלה מתיקון (אורות מרובים), אלא שניתנה לו גם המעלה שבעולם התיקון (ההתכללות שמצד ריבוי הכלים). — ולכאורה הכוונה שלהיותו מבחי' עולם התהו, נעשית על ידו דוקא ההכנעה דעמלק, בן בנו של עשו, ששרשו בעולם התהו.

ובדרושי פ' זכור בענין "אנשי משה" (תצוה פג, ב), "שלאכבוש מלחמת עמלק צריכים אנשי משה דוקא .. ונחנו מה, בחינת ביטול והתכללות לגמרי באו"ס ב"ה .. ועי' כן הוא כובש מלחמת עמלק שהוא היש כו', כי ביטול זה הוא הפך היש והוא המכניע וכו'".

10 נד, ד (וראה המשך הענין שם: "משה ואהרן דוקא נקראו שני בני הי"צהר כו").

11 תצא כה, ידיח.

"אשר קרך בדרך", (ג) "ויזנב וגו'", (ד) "ולא ירא (עמלק) אלקים" (מלהרע לך¹²).

ולנגד ד' ענינים אלו — היו לוי קהת עמרם משה, שכל א' מהם מבטל א' הענינים דחטא עמלק, כי:

ענין הא' — "בדרך בצאתכם ממצרים" — שאז היו בני"ב בכחי' "לכתך אחרי במדבר"¹³, "אחרי" (מלשון אחור) דייקא, שהיו במדריגת אחור באחור, לפי שזה עתה יצאו ממצרים ועדיין היו בתחילת עבודתם, ואז יכולה להיות היניקה והאחיזה דעמלק (14).

ולנגד זה הי' קהת, שהי' מ"טועני הארון"¹⁵ — שהיו נושאים אותו פנים בפנים (י"ד הל' כלי המקדש פ"ב הי"ג¹⁶). גם: בו (בארון) היו מונחים הלוחות שהיו נקראים מכל הצדדים, היינו, שלא הי' בהם אחוריים כלל, אלא כולו פנים (אבות פ"ה מ"ו. ירושלמי שקלים פ"ו ה"א¹⁷). ולכן, ע"י קהת דוקא מתבטלת היניקה והאחיזה דעמלק שאינה אלא במדריגת אחוריים.

(12) פרש"י עה"פ.

(13) כלשון הכתוב — ירמ"ב, ב — בנוגע ליצי"מ.

(14) נתבאר בארוכה בדרושי פ' זכור בתו"א (תצוה פד, ד ואילך) — בפ"י הכתוב "בדרך בצאתכם ממצרים" — "שלא נסעו ממצרים .. אלא דרך המדבר, וכתוב לכתך אחרי במדבר .. אחרי ה' .. בכחי' אחוריים .. שהוא מכריח וכופה את לבו להטות לבבו אליו ית' .. והיא היא הדרך .. שמבחי' אחוריים דקדושה נמשך לאדם שיהא לו דרך ומבוא לגלוי הוי' בפנימיות" (בחי' פנים), וממשיך לבאר שיניקת ואחיזת עמלק, אחוריים דקליפה, הוא בכחי' אחוריים דקדושה (משא"כ בכחי' פנים). וראה גם לקו"ת בלק עב, סע"א ואילך: "ועמ"ש בפ' תצוה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך כו' ענין ב' המדרגות בחי' פנים ובחי' אחור שיש בקדושה .. ובחי' אחור דקדושה עומד לנגדו בחי' עמלק, משא"כ בכחי' פנים כו' ע"ש".

(15) במדב"ר פ"ה, א. ועוד.

(16) ושם: "כשנושאים אותה על הכתף נושאים פנים כנגד פנים". — וראה לקו"ש חכ"ח ע' 51, שמקור הדברים הוא במדב"ר פ"ה, ח: "בני קהת היו מהלכין אחוריהם ופניהם לארון כדי שלא ליתן אחור לארון".

(17) באבות שם: "עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות .. והמכתב", ובפי' הרע"ב: "שהיו נקראים מכל הארבעה צדדים" (וראה גם תוי"ט). — והוא מירושלמי שם: "כתובים משני עבריהם מזה ומזה הם כתובים .. כיצד היו הלוחות כתובים .. טטרוגה" (מרובע בלשון יוני — קה"ע)*. וראה תניא קו"א קסא, א: "בחי' פנים שמשכו הלוחות שבארון, כמ"ש כתובים משני עבריהם כו' וכמ"ש בירושלמי דשקלים שלא היתה בהן בחי' פנים ואחור ע"ש".

(* ראה גם בספריים שנסמנו בתוי"ש עה"פ תשא לב, טו (אות קסב).

ענין הב' — "אשר קרן" — שקרר לבן של ישראל (? 18)
 [כלומר, לא רק כמ"ש בפסיקתא ויל"ש תצא הנ"ל¹⁹, "הקירן לפני
 אומות העולם, משל לאמבטי רותחת וכו' אע"פ שנכוה אלא הקירה
 לפני אחרים", אלא יתירה מזה — שקירר גם לבן של ישראל].

והיפך זה הוא לוי — כי: שמות השבטים הם על שם הגאולה
 (יל"ש ותנחומא ר"פ שמות), וכולן נקראו על שם גאולת ישראל,
 לכד לוי שנקרא על שם "ונלוו גוים רבים"²⁰ (זכרי' ב' טו') — שלא
 לכד לב בני", אלא גם אומות העולם ילוו על בני", להדבק על ידם
 בהקב"ה.

— (להעיר, שגם "אשר" נקרא על שם "ואשרו אתכם כל
 הגוים" (מלאכי ג' יב'), אבל זהו רק שאומות העולם יאשרו את
 בני", משא"כ לוי ענינו הוא שגם אוה"ע עצמם ילוו על בני" להדבק על
 ידם בהקב"ה, ופשוט).

וזוהו שדוקא לוי, שעל ידו ילוו גם אוה"ע להדבק בהקב"ה, הוא
 היפך עמלק, שגם לבן של ישראל קרר.

יותר נכון — כמדומה לי — לבאר ענינו של לוי בהניגוד לעמלק
 בשייכות לבני" עצמם: כי לוי הוא, על שם שילוח את הבנים לאביהם
 שבשמים (ב"ר פע"א, ד²¹), היפך קרר לבן של ישראל.

— אולי יש להוסיף בביאור השייכות דלוי לההיפך דקרירות
 דוקא: לוי — מלשון לויתן²², ובלשון הכתוב²³ "כמער איש ולוית"
 ("כמער, לשון אחיזה ודיבוק כזכר המעורה בנקבה, ופירושו איש ולויתו
 .. לויות לשון דיבוק"²⁴). ואין קישוי אלא בחמימות, היפך הקרירות.

18) הלשון "קרר לבן של ישראל" — לא מצאנו לע"ע במדרשי חז"ל. אבל, בדרושי
 חסידות מובא שענינו של עמלק הוא לקרר את ישראל מעבודת ה' (ראה — לדוגמא — אוה"ת
 דרושי פ' זכור ס"ע א'תשצה ואילך. סה"מ תש"ט ע' 40 ואילך).

19) פסיקתא דרב כהנא פ' זכור. ויל"ש ס"פ תצא (רמז תתקלח) — נזכרו בהרשימה
 (חוברת ז') לפני' (ע' 43).

20) כ"ה ביל"ש ותנחומא שם (ודלא כבשמור"ר (פ"א, ה) שגם לוי נקרא ע"ש גאולת ישראל
 — "לוי ע"ש שנתחבר הקב"ה לצרתם מתוך הסנה כו").

21) ושם: "לוי זה עתיד ללות את הבנים לאביהן שבשמים" (לרצות אותם להקב"ה, וכן
 עשה במעשה זמרי, או ר"ל ע"י העבודה שהיתה ע"י הכהנים והלויים משבט לוי — מ"כ).

22) ראה לקו"ת שבערה 25.

23) מלכים-א ז, לו.

24) פרש"י עה"פ.

כי לוי הוא מעורר היחוד (לעיין בלקו"ת דרושי נשא. תו"א ויחי ד"ה יודא אתה²⁵).

ענין הג' — "ויזנב בך וגו'", ודרשו רז"ל שחתך מלותיהן וזרקן כלפי מעלה (תנחומא יל"ש ותרגום יונתן²⁶). והפכו משה — שנולד מהול (סוטה יב, א).

ענין הד' — "ולא ירא אלקים". ומנגדו עמרם²⁷ — שהי'

ד) עמרם: בתו"א (ד"ה ת"ר מצות נר חנוכה²⁷) לענין שמונה נסיכי אדם, איתא, שה"נסיכי אדם" אינם בחי' רועים ומלמדים לישראל כמשה והאבות, רק הם צדיקים תמימים, כמו ישי שמת ג"כ בעטיו של נחש (ב"ב יז, א), אלא שהם צדיקים הממשיכים רק בדרך מקיף (ולא כמו ה"רועים" שממשיכים בבחי' פנימיות).

ולכאורה, בעמרם (ששוה לא' משמונה נסיכי אדם (ישי)²⁸ בהמעלה שמת רק בעטיו של נחש) מצינו גם מעלה הב' ד"רועים", המשכה בפנימיות — שהרי אמרו רז"ל (סוטה יב, א) עמרם גדול הדור הי', ופירש"י והיו הכל נשמעין לדבריו, שזהו תוכן הענין דהמשכה בפנימיות (כמו ללמד תורה). וכן בי"ד הל' מלכים (פ"ט ה"א): "על ו' דברים נצטוה אדה"ר וכו' הוסיף לנח וכו' בא אברהם ונצטוה וכו' במילה והוא התפלל שחרית ויצחק הפריש מעשר וכו' ובמצרים נצטוה עמרם במצות יתרות וכו'" — דמוכח מלשון "נצטוה עמרם", דע"י עמרם נצטוה כל ישראל במצות יתרות (משא"כ יצחק שבו נאמר רק ש"הפריש מעשר", ולא ש"נצטוה במעשר", כיון שהוסיף מדעתו), והוא לכאורה ע"ד בחי' רועים שמלמדים תורה לישראל (המשכה בפנימיות).

25) בלקו"ת נשא (כא, סע"א ואילך): "יעקב הוא בריח התיכון מבריה מן הקצה אל הקצה שהוא התחברות והמשכת אור א"ס ב"ה בעולמות .. ע"י לוי .. לוי זה עתיד ללות את הבנים לאביהן שבשמים .. שרש בחי' לוי הוא הדעת שהוא המחבר חו"ב וכן תפארת המחבר חו"ג .. לוי מענין ליתן .. לשון חיבור והתאחדות .. ההמשכה מסוכ"ע בממכ"ע .. עבודת הלוי להמשיך ליווי וחיבור זה", ומוסיף, שליווי וחיבור זה נעשה ע"י לימוד התורה לאחרי ההקדמה דמס"נ באחד בק"ש.

ובתו"א ויחי (מה, סע"ב ואילך): "בחי' לוי ילוה אישי אלי .. ששורה ומתגלה יחוד זה העליון למטה .. ע"י עסק התורה .. שגם למטה בבחי' שוב נמשך בחי' אחד וזהו ילוה אישי אלי שיוורד ונמשך אא"ס ב"ה מלמעלה למטה".

26) תנחומא תצא יו"ד. יל"ש שבהערה 19. ותרגום יונתן תצא כה, יח.

27) מקץ לג, ד.

28) אף שהוא עצמו אינו משמונה נסיכי אדם (וראה תו"א לד, א, שמביא דוגמא להעילוי דנסיכי אדם מר' חנינא בן דוסא).

ירא אלקים בתכלית, עד שלא מת אלא בעטיו של נחש (ב"ב יז, א²⁹).

ג. ומכל ד' ענינים הנ"ל בחטאו של עמלק, הנה עצת והתחכמות עמלק הי' בב' ענינים³⁰:

לכל לראש — שפגעם "בדרך בצאתכם ממצרים", כי רק אז (בהיותם בדרך בצאתם ממצרים) יכול עמלק לנגד להם — כשהם במדריגה דאחור באחור¹⁴.

ובמה התחיל — בקרור ("אשר קרך"), וכנ"ל,

(כי חום זהו סימן חיות שעודנו חי, כידוע שכל חי מתנענע, וכל תנועה מולדת חום (למצוא המקורים על זה³¹). וידוע שבד' היסודות אש רוח מים עפר וד' סוגי הנבראים דומם צומח חי מדבר שכנגדם — אש כנגד חי³². ומקור החיות הוא ע"י החמימות, הולדה אי אפשר להיות כי אם ע"י חמימות (לקו"ת נשא ד"ה ד' יחתו מריביו בראשו³³), וכל שהחיות בתוקף יותר — החמימות ג"כ מתרבה), כי קרירות הוא היפוך כל עבודת ד' — שצריכה להיות בחיות וחמימות.

[מש"כ בתו"א שם שישי לא הי' רועה (לימד תורה) ע"ד משה — לכאורה צע"ק מברכות (נח, א) "זה ישי וכו' ודרש באוכלוסא וכו' תנא אין אוכלוסא פחותה מששים רבוא".

ואולי זהו הדיוק (שלא לימד תורה) "ע"ד משה" דוקא, היינו, שאין הכוונה שלא לימד תורה כלל, אלא שלא לימד "ע"ד משה", באותו אופן כמו משה].

(29) ושם (ובפרש"י): "ארבעה מתו בעטיו של נחש .. ועמרם" (כלומר, לא היו ראויין למות, אלא שנגזרה גזירת מיתה על כל תולדותיו של אדה"ר בעצתו של נחש).

(30) ולאחרי העצה וההתחכמות בב' ענינים (שפגעם בדרך בצאתם ממצרים, והתחיל בקירו, כדלקמן) — הי' יכול להיות ההמשך ד"ויזנב בך גו' ולא ירא אלקים".

(31) כ"ה בכ"מ בדא"ח (ראה לדוגמא — סה"מ תש"א ע' 51). וראה מו"נ ח"ב בהקדמה (וראה גם ח"א פכ"ו). ח"ב פ"א.

(32) כ"ה בלקו"ת פנחס עה, סע"ד: "חי הוא מיסוד האש, כי ד' בחי' דצח"ם הם כנגד ד' יסודות כו' ואש הוא בחי' החי". וראה המשך תרס"ו ריש ע' קטו.

(33) כה, סע"ב (ושם הלשון הוא "עיקר החיות הוא ע"י החמימות וכו'").